

ПРОУЧВАНЕ МНЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „АКУШЕРКА” ОТНОСНО ПРЕНАТАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ НА БРЕМЕННИТЕ ЖЕНИ У НАС

Тодорка Боева, Румяна Лалева

Катедра „Здравни грижи“, Медицински университет – Варна

STUDY OF THE OPINION OF STUDENTS FROM THE MIDWIFE PROGRAM ON PRENATAL EDUCATION FOR PREGNANT WOMEN IN BULGARIA

Todorka Boeva, Romyana Laleva

Department of Health Care, Faculty of Public Health, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Раждането е голямо физическо, емоционално и социално събитие в живота на жената. Използваните програми за родители са дидактически структурирани похвати за пренатално обучение на бременни жени. Те са съобразени с медицинските, психоемоционалните и социално-икономически аспекти на бременността и раждането. Най-разпространената и популярна е методиката, разработена от френския акушер-гинеколог Фердинанд Ламаз. Методиката му включва релаксация, медитация и контролирано дишане.

Американският акушер-гинеколог Робърт Брадли създава своя методика за подготовка за раждането. Той предлага да се използват психотерапевтични методи за отпускане по време на контракциите. Мари Морган създава метода **хипно раждане**. Той предлага усвояване на самохипноза, навлизане в състояние на лек транс, за да може да се намали активността на съзнанието.

Целта на настоящото изследване е да се оценят нагласата на студентите от специалност „Акушерка” към пренаталното обучение на бременните жени у нас. В проучването са включени 120 студенти от III-ти и IV-и курс на Медицинските университети във Варна, Плевен и Русе. Използван е авторски въпросник с открити и закрити въпроси. На базата на качествен и количествен анализ на получените данни се установи, че повече от половината от анкетираните студенти смятат подготовката на бременни-

ABSTRACT

Birth is a great physical, emotional and social event in the life of a woman. The programs for parents are structured on didactic techniques for prenatal education of pregnant women. They are consistent with the medical, psycho-emotional and socio-economic aspects of pregnancy and childbirth. The most common and popular method was developed by the French obstetrician Ferdinand Lamaze. His method involves relaxation, meditation and controlled breathing.

The American obstetrician Robert Bradley created his own methodology for preparing for birth. He suggested using psychotherapeutic methods for relaxation during contractions. Marie Morgan developed a method of birth under hypnosis. It is based on self-hypnosis, entering into a state of light trance, to reduce the activity of consciousness.

The aim of this study is to assess the attitude of the students from the Midwife program to prenatal education for pregnant women in our country. The study includes 120 students from the 3rd and 4th year of the medical universities of Varna, Pleven and Rousse. A questionnaire with open- and closed-ended questions was developed for the purposes of the survey. Qualitative and quantitative analysis of the data obtained established the following: more than half of the respondents believe the preparation of pregnant women for childbirth in women's consultation to not be comprehensive enough (62%).

Over 70% of students find a difference in the behavior of the woman in labor depending on her prenatal preparation. The three groups of respondents are clear in their opinion that pregnant women need

те жени за раждането в Женска консултация по време на бременността за частична (62%).

Над 70% от студентите намират разлика в поведението на раждащата в зависимост от нейната пренатална подготовка. Категорични са и трите групи респонденти в мнението си, че на бременните им е необходима допълнителна подготовка преди постъпването в Родилна зала (91%). Около 65% процента приемат, че това трябва да се случва два пъти в месеца. Разнопосочни са мненията относно започването на пренаталната подготовка. Петдесет и пет процента от студентите акушерки се чувстват добре подготвени и биха приели предизвикателството да се включат като консултанти по време на бременността.

Изводи: Според студентите съществува разлика в поведението на бременните, посещавали курсове за бременни. Ранните и редовни пренатални грижи за бременните са необходими преди постъпването им в Родилна зала и това ще увеличи шансовете за нормално протичане на раждането. Допълнително обучение под формата на тематични единици в сектор АГ участък е уместно допълнение към базовото акушерско образование.

Ключови думи: студенти, пренатална подготовка, раждане

УВОД

Раждането е голямо физическо, емоционално и социално събитие в живота на жената. Изполваните програми за родители са дидактически структурирани похвати за пренатално обучение на бременни жени. Те са съобразени с медицинските, психоемоционалните и социално-икономически аспекти на бременността и раждането (1). Най-разпространената и популярна е методиката, разработена от френския акушер-гинеколог Фердинанд Ламаз (2). Методиката му включва релаксация, медитация и контролирано дишане.

Американският акушер-гинеколог Робърт Бадли създава своя методика за подготовка за раждането (3). Той предлага да се използват психотерапевтични методи за отпускане по време на контракциите. Мари Морган създава метода **хипнораждане**. Той предлага усвояване на самохипноза, навлизане в състояние на лек транс, за да може да се намали активността на съзнанието.

additional training before entering into the delivery room (91%). About 65% agree that this should happen twice a month. There are different opinions in regard to the the initiation of prenatal preparation. Fifty-five percent of Midwife students feel well-prepared and would accept the challenge to participate as consultants during the pregnancy.

Conclusions: According to the students there is a difference in the behavior of pregnant women attending classes for pregnant.

Early and regular prenatal care for pregnant women is required before entering the delivery room as this will increase the chances of a normal course of labor.

Additional training in the form of thematic units in the Obstetrics and Gynecology sector is an appropriate supplement to the basic education of midwives.

Keywords: students, prenatal preparation, childbirth

Ранните и редовни пренатални грижи увеличават шансовете за нормално протичане на раждането. Но много жени започват пренатална подготовка в края на бременността или не присъстват на всички планирани посещения. Това затруднява предотвратяването на проблеми по време на бременността и раждането. Подобряването и използването на пренатална подготовка е важно, особено за жените, при които съществува умерен или висок риск от неблагоприятни последици.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ:

Цел: Да се оцени нагласата на студентите от специалност „Акушерка” към пренаталното обучение на бременните жени у нас.

ЗАДАЧИ НА НАУЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ:

1. Да се проучи готовността на студентите за провеждане пренаталното обучение на бременните жени.

2. Да се изследва поведението на бременните жени по време на раждането.

Обект на проучването са студенти, обучаващи се в Медицински университет - Варна, Медицински университет - Плевен и Русенски университет “Ангел Кънчев”.

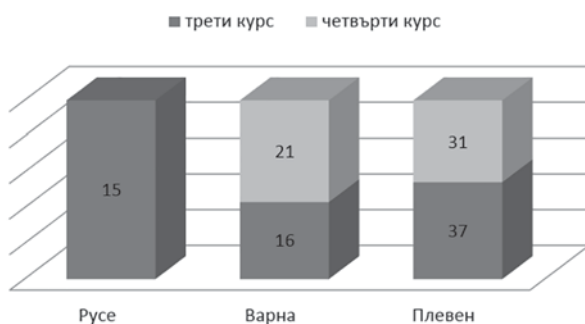
Характер и обем на проучването

Обработени и анализирани са данните, съдържащи се в 120 анкетни карти, разпределени както следва:

- студентите на Медицински университет - Варна от III-ти и IV-и курс специалност “Акушерки” – 37;
- студентите на Медицински университет - Плевен от III-ти и IV-и курс специалност “Акушерки” – 68;
- студентите на Русенски университет “Ангел Кънчев” от III-ти курс специалност “Акушерки” – 15.

Разпределението на респондентите по курсове е представено на Фиг. 1. Анкетираният студент от трети и четвърти курс са с достатъчно клинична практика в Родилна зала.

Разпределение на студентите по градове и курсове

Фиг. 1. Разпределение на студентите по курсове

Признаци на наблюдение:

- Студентите, които имат достатъчно научна информация относно нормалното раждане.
- **Технически единици.**
- Висше учебно заведение, в което се обучават студенти от специалност „Акушерка“.

Време на проучването

Периодът на изследване обхваща месеците февруари-май 2014 г.

МЕТОДИ:

Социологически методи:

- **Анкетен метод** - пряка индивидуална анонимна анкета със студенти от III-ти и IV-и курс.

- **Документален метод** – литературен анализ, сравнителноправен анализ, проучен международен опит по проблема.

Статистически методи за обработка и анализ на информацията:

- Алтернативен анализ
- Корелационен анализ
- Графичен анализ.

Инструментарий за изследването:

- **Анкетна карта** за студенти по изследваните признаци със 7 въпроса, от които 6 закрити, 1 открит и 1 идентифициращ въпрос.

АНАЛИЗ И ОБСЪЖДАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В проучването се установи, че повече от половината от анкетираният студенти смятат, че подготовката на бременните жени за раждането в Женска консултация по време на бременността е частична (62%). По малко от половината (25%) са категорични, че такава подготовка въобще не се извършва, 1% не могат да преценят и само 20% отговарят положително. Най-подготвени според студентите са бременните за раждане в град Русе (27%) (Фиг. 2).

Смятате ли, че бременните са подготвени за раждането от ЖК?

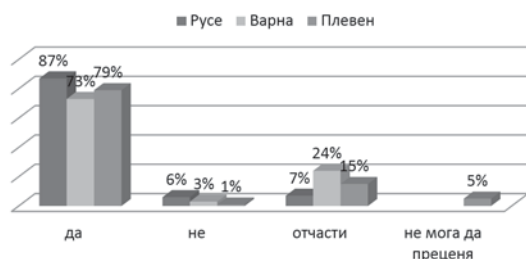
Фиг. 2. Подготовка на бременните за раждане в ЖК (по градове)

По-голямата част от студентите (73%) са убедени, че има категорична разлика в поведението на раждащите, посещавали курсове за бременни жени. Това мнение е независимо от населено място и курса на анкетираният. Една четвърт са на мнение, че пренаталната подготовка отчасти влияе върху поведението на раждащата, а 5% нямат мнение (Фиг. 3).

Категорични са и трите групи респонденти в мнението си, че на бременните им е необходим допълнителна подготовка преди постъпването в Родилна зала (92%) (Фиг. 4).

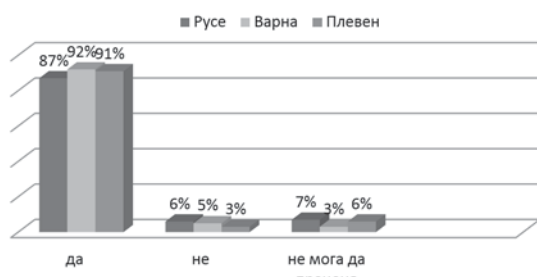
Една от основните задачи на настоящото проучване бе да се оцени готовността на бъдещите

Намирате ли разлика в поведението на раждащите, посещавали курсове за бременни?

Фиг. 3. Мнение на студентите относно влиянието на пренаталната подготовка върху поведението на раждащата жена

Според Вас необходима ли е допълнителна подготовка?

Фиг. 4. Необходимост от допълнителна подготовка

професионалисти да провеждат пренатална подготовка в обсега на техните компетенции. Обнадеждаващ е резултатът, който недвусмислено показва, че 55% от студентите акушерки се чувстват добре подготвени и биха приели предизвикателството да се включат като консултанти по време на бременността (Фиг. 5).

Считате ли, че имате подготовка за провеждането на курсове?

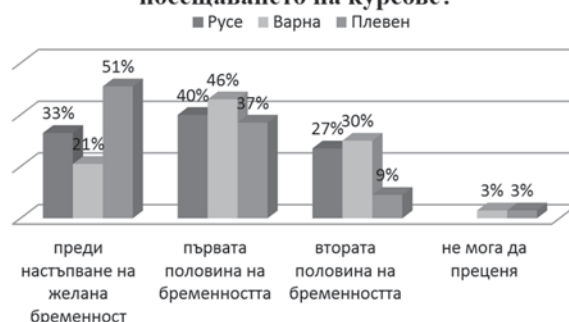

Фиг. 5. Готовност на студентите за провеждане на пренатални курсове

Една трета от студентите не могат да преценят своите познания, необходими за провеждане на консултации на бременните в ЖК. Около 5% от студентите на Медицински университет - Варна и Плевен, се чувстват недостатъчно подготвени.

Изследвахме и мнението на студентите относно времето на започване на пренаталната подготовка. 51% от студентите в плевенския Медицински университет смятат, че посещението на курса трябва да започне още преди настъпването на желаната бременност, следвани от студентите в Русенския университет (33%) и от студентите във варненския Медицински университет (21%). Почти еднакъв е процентът на посочилите, че това трябва да се случва през първата половина на бременността. Съвпада и мнението на студентите от Русе и Варна по отношение на започване на консултациите през втората половина на бременността (Фиг. 6).

Според Вас от кага трябва да започне посещаването на курсове?

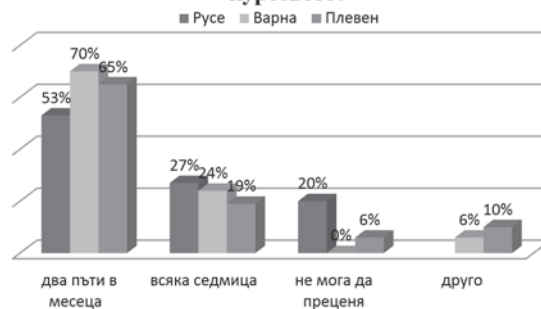

Фиг. 6. Време на започване на пренаталното обучение

Относно честота на посещение на курсовете мнението на студентите е полемизирано. Около 63% процента приемат, че трябва да са два пъти в месеца. Една четвърт от студентите смятат, че е необходимо ежеседмично посещение. Най-висок е процентът на студентите от Русенския университет, които не могат да преценят честотата на посещенията (Фиг. 7).

Според анкетираните студенти знания, които трябва да получи бременната по време на курсовете, са ранжирани по следния начин: на първо място са познания за протичането на бремен-

Колко често трябва да се посещават курсовете?

Фиг. 7. Честота на провеждане на курсове за пренатална подготовка

ността и раждането; на второ място е информация за хигиената и хранителен режим и гимнастика за бременни, следвани от методите на обезболяване и дишане по време на раждане; подготовка за отглеждането на новороденото; изследвания и прегледи по време на бременността. Това се припокрива и от данните, получени от направено проучване върху ефективността на програмите за пренатална подготовка сред 453 участници в „Училище за родители“ във Варна. Според направения анализ най-търсени са модули и теми, свързани със знания за отглеждане на дете (53%), следвани от дихателните техники и модула за подготовка за раждането (36%) и само 11% са потърсили знания във връзка с нормалното протичане на бременността.

ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- Бременните жени у нас не получават адекватно обучение в женската консултация.
- Спорд студентите съществува разлика в поведението на бременните, посещавали курсове за бременни.
- По-голяма част от студентите акушерки считат, че биха могли да се справят с организацията и провеждането на курсове за подготовка на бременни жени. Най-категорични са студентите от Русенския университет.
- Допълнително обучение под формата на тематични единици в сектор АГ участък е уместно допълнение към базовото акушерско образование.

ЛИТЕРАТУРА

1. Димитрова, Д. Програми за пренатална подготовка в Училище за родители - Варна // Сестринско дело, 43, 2011, №3-4.
2. <http://www.lamaze.org/>
3. <http://www.bradleybirth.com/>
4. Димитрова, Д. Пренатална и перинатална психология. Програми за родителска подготовка. Варна, Колор принт, 2011 с. 143-151.
5. <http://bremennost.bg/podgotovka-za-rajdane.html#ixzz4D5s6rXA3>
6. www.puls.bg/health/childbirth/news_19664.html
7. babysling-bg.com